

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI SVP ČESKÁ LÍPA

ZA ŠKOLNÍ ROK 2016/2017

29. 9. 2017

PhDr. Zdeňka Průchová

MOTTO: „ NETLAČ ŘEKU, TEČE SAMA.“ FRITZ PERLS

Obsah

INFORMACE O STŘEDISKU VÝCHOVNÉ PÉČE _____	1
CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ, POSKYTOVANÉ SLUŽBY _____	2
PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ SVP, VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ _____	4
INFORMACE O KLIENTECH A KONZULTAČNÍ ČINNOSTI _____	6
DALŠÍ ČINNOSTI SVP _____	10
PLÁNY DO BUDOUCNA _____	13

INFORMACE O STŘEDISKU VÝCHOVNÉ PÉČE

Základní údaje o organizaci

Název zařízení: SVP v České Lípě je součástí Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče a základní školy, Liberec, U Opatrovny 3, Liberec 460 01.

Adresa: Havlíčkova 443, Česká Lípa, 470 01

Ředitel DDÚ: Mgr. Bc. Vladimír Brebta

Vedoucí SVP: PhDr. Zdeňka Průchová

Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1.

Právní forma: Příspěvková organizace

e-mail: info@svpcl.cz

web: www.svpcl.cz

Tel, fax: 487 833 161, 778 529 682

Provoz zahájen: 1. 4. 2015

Provozní doba: Po – Čt 7:30 – 15:30, Pá 7:30 – 14:00

Konzultace lze domluvit telefonicky, osobně nebo emailem.

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

SVP je školské zařízení zaměřené na ambulantní práci s dětmi, dospívajícími a jejich rodinami, u kterých se objevují výchovné, osobnostní a vztahové potíže vázané převážně na školní prostředí, případně aktuální rodinnou situaci.

Zařízení funguje pro děti s dlouhodobějšími obtížemi, které se řeší ve spolupráci se školou, OSPODem a dalšími odborníky. Zároveň poskytuje péči preventivně výchovnou rodinám, kde se obtíže vyskytují teprve krátkodobě a je možné rychle nastartovat potřebnou změnu chování dítěte. SVP také nabízí podporu a vzdělávání pedagogům a jiným vychovatelům např. pěstounům.

Hlavním cílem naší práce je podpora rodin a jednotlivců v náročných situacích či obdobích. Při práci se snažíme maximálně využívat přirozeného potenciálu konkrétní rodiny a každého jejího člena. Věříme, že trvalá změna jednotlivce je možná především tehdy, když se na změně podílí i jeho nejbližší okolí. Naše klienty se snažíme inspirovat v hledání dalších možností řešení obtížných situací, nabízíme jim porozumění a pohled zvnějšku.

POSKYTOVANÉ SLUŽBY

Rodinné poradenství

Poradenství využíváme v případech, kdy není potřeba dlouhodobě pracovat na nastavení trvalých nebo velkých změn. Jedná se převážně o jednorázové konzultace nebo krátkodobou spolupráci (max. 3 konzultace).

Individuální a rodinnou terapii pro děti, dospívající a jejich rodiny

Terapie je vhodná při dlouhodobějších, závažnějších nebo opakovaných obtížích dítěte. Je to cesta k pochopení a porozumění tomu, co dítě sděluje prostřednictvím svého chování. Vzhledem ke vzdělání a zaměření pracovníků na práci s rodinou preferujeme více rodinnou terapii, která je dle naší zkušenosti efektivnější.

Psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku

Diagnostiku provádíme po domluvě v indikovaných případech, jejím cílem je pomocí standardizovaných metod lépe stanovit plán péče.

Krizová intervence

Podpora pro klienty a rodiny v akutní, náročné nebo stresové situaci, po prožitých traumatech, náhlých nečekaných změnách apod. Bývá krátkodobá, má stabilizační charakter.

Poradenství pro školy, pedagogy, spolupracující instituce

Nabízíme jednorázové či opakované odborné poradenství v obtížných situacích se žáky, třídami, rodiči či kolegy apod. Nově také realizujeme návštěvy speciálního pedagoga ve třídě, kde může pozorovat klienta v jeho přirozeném prostředí.

Podpůrné terapeutické skupiny pro děti, dospívající a rodiče

Skupinová práce nabízí možnost sdílet obtížné situace s ostatními, společně nacházet řešení a vzájemně se inspirovat. Umožňuje nám vidět chování dítěte mezi vrstevníky. Můžeme pak snáze zjistit příčiny vrstevnických potíží, cílený nácvik chování k druhým ve skupině pomáhá dětem a dospívajícím porozumět svým potížím a pracovat na změně.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ SVP, VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

JMÉNO	FUNKCE	ÚVAZEK	VZDĚLÁNÍ, VÝCVIK
PhDr. Zdeňka Průchová	Vedoucí ve SVP Psycholog	1	VŠ, obor- psychologie, výcvik SUR, výcvik v rodinné terapii
Mgr. Vendula Seitlová	Speciální pedagog	1	VŠ, obor– učitelství soc. a zdrav. předmětů na středních odborných školách, studium ped. věd se zaměřením na spec. pedagogiku
Mgr. Zdeněk Staněk Ph.D.	Speciální pedagog	0,2	VŠ, obor – speciální pedagogika, výcvik SUR, výcvik v rodinné terapii
Mgr. Tereza Meissnerová	Sociální pracovnice	1	VŠ, obor- vychovatelství pro speciálně pedagogické institute

SUPERVIZE

Důležitou součástí naší práce je pravidelná supervize, které se účastní celý tým. Koná se v tříhodinových blocích 4xročně pod vedením supervizora PhDr. Jana Knopa. Dále probíhá u jednotlivých pracovníků dlouhodobá supervize práce s rodinou v rámci výcviku rodinné terapie.

VÝCVIKY

PhDr. Průchová a Mgr. Zdeněk Staněk PhD. V květnu 2017 ukončili presenční část dlouhodobého výcviku v rodinné terapii psychosomatických poruch v Liberci, nyní se pravidelně účastní dvouleté supervizní skupiny, která na předešlé vzdělávání navazuje.

SEMINÁŘE A KONFERENCE

Mgr. Seitlová a Mgr. Meissnerová se zúčastnily semináře systemická práce s rodinou (32 hodin).

Mgr. Meissnerová absolvovala seminář vedení rozhovoru s klientem (16 hodin).

PhDr. Průchová se zúčastnila 2 seminářů zaměřených na práci s terapeutickým pískovištěm (16+8 hodin)

INFORMACE O KLIENTECH A KONZULTAČNÍ ČINNOSTI

Ve školním roce 2016/2017 byla hlavním cílem **celková stabilizace zařízení**. Na začátku školního roku došlo k personálním změnám, proto byla činnost SVP v prvním pololetí částečně omezena zaškolováním nového etopeda. Především ve druhém pololetí školního roku jsme se snažili hledat aktivity, které by smysluplně navazovaly na poradenskou a terapeutickou činnost s rodinami. Začali jsme propojovat tuto péči se skupinovou činností, nabízeli jsme více možností ke spolupráci rodičům, pedagogům i dalším vychovatelům. Hledali a zkoušeli jsme aktivity, které budou společně vytvářet pokud možno jednoduchý a ucelený systém péče o klienta a zároveň budou efektivní a pro klienty zajímavé. Měli jsme na zřeteli především časovou dostupnost našich služeb s důrazem na co nejkratší čekací dobu pro nové klienty. Také jsme se snažili plně využít vzdělání, dovednosti a schopnosti pracovníků SVP.

Potvrdilo se nám, že o poradenské konzultace a práci s rodinnou je na Českolipsku stabilní zájem, více jsme si osahali naše kapacitní možnosti. Zájem je také o dětské podpůrné skupiny, postupně se na nás začali více obracet i pedagogové.

Ve školním roce 2016/2017 vyhledalo služby našeho zařízení **242 nových rodin, 93 rodin** se požádalo o obnovení spolupráce. Ve srovnání s předešlým školním rokem se na nás více klientů obrátilo na doporučení OSPODu, naopak méně na doporučení školských poradenských pracovišť. Péči jsme poskytli **313 rodinám**, se kterými proběhlo **797 konzultací**. Převažovaly rodinné poradenské nebo terapeutické konzultace, klienti byli již více informováni o způsobu naší práce, častěji tedy přicházely celé rodiny nebo oba rodiče a dítě, což vnímáme jako výhodné a efektivní u velké části obtíží. Převažovala spíše krátkodobá poradenská péče v rozsahu 3-5 setkání. U klientů, kde byla obnovená spolupráce, se často jednalo o nové obtíže, než kvůli kterým docházeli dříve. Tito klienti bývají často motivovaní, již vědí, co od spolupráce očekávat, navazujeme tedy na dříve vytvořený vztah a důvěru.

Dobrou zkušenost jsme udělali ve spolupráci s pobytovými SVP, především SVP Liberec a Děčín, která doporučujeme, pokud se nedaří při střednědobé péči nastavit potřebné změny. Po pobytu se klient může vrátit do ambulantní péči, kdy se snažíme maximálně vytěžit nové dovednosti, vědomosti, motivaci klienta na sobě pracovat a měnit se v jeho přirozeném prostředí. Máme opakovaně zkušenost s tím, že dodatečné ambulantní vedení může nastartované změny výrazně podpořit.

TABULKA STATISTIKA ŠKOLNÍ ROK 2016/2017

	CELKEM
POČET NOVÝCH ŽÁDOSTÍ ZA MĚSÍCE ZÁŘÍ-SRPEN	242
POČET OBNOVENÝCH KLIENTŮ ZA MĚSÍC ZÁŘÍ – SRPEN	93
POČET DOŠLÝCH KLIENTŮ ZA MĚSÍCE ZÁŘÍ-SRPEN	313
POČET PROBĚHLÝCH KONZULTACÍ ZÁŘÍ-SRPEN	797

HLAVNÍ DŮVODY PŘÍCHODU DO STŘEDISKA

RODINNÉ PROBLÉMY	98
ŠKOLNÍ PROBLÉMY	197
ZNEUŽÍVÁNÍ NAVYKOVÝCH LÁTEK	2
OSOBNOSTNÍ PROBLÉMY	32
PREKRIMINÁLNÍ A KRIMINÁLNÍ PROBLÉMY	12
CELKEM	341

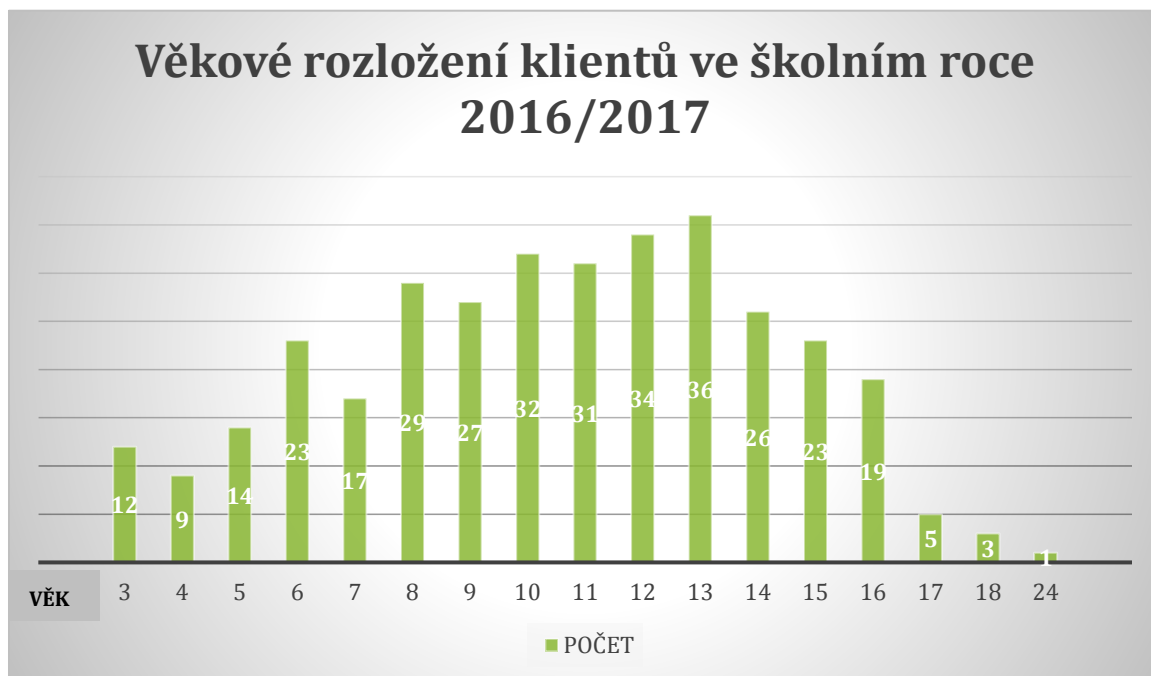
INICIÁTOR PŘÍCHODU KLIENTA DO STŘEDISKA

RODINNA	107
ŠKOLA	83
ŠKOLSKÉ PORADENSKÉ ZAŘÍZENÍ	47
OSPOD	70
SOUDY, PMS ČR	6
KLIENT SÁM	1
ZDRAVOTNICKÉ ZAŘÍZENÍ	27
CELKEM	341

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KLIENTŮ

MATEŘSKÁ ŠKOLA	35
ZÁKLADNÍ ŠKOLA 1. STUPEŇ	141
ZÁKLADNÍ ŠKOLA 2. STUPEŇ	133
STŘEDNÍ ŠKOLY	28
JINÉ, ŠKOLSKY NEZAŘAZENÍ	3
CELKEM	341

VĚKOVÉ ROZLOŽENÍ KLIENTŮ

DALŠÍ ČINNOSTI SVP

ZÁZEMÍ SVP

Po zkušenosti s první podpůrnou dětskou skupinou jsme se rozhodli vyhradit jednu kancelář pro skupinové činnosti. Chtěli jsme, aby bylo možné provádět s dětmi i relaxační a pohybové aktivity, proto bylo třeba především odstranit kancelářský nábytek a vytvořit dostatek prostoru pro přirozený pohyb dětí i adolescentů. Počítáme s užitím prostoru pro všechny skupinové aktivity pořádané v SVP, pro případné vzdělávání pedagogů. V místnosti je také možné provádět rodinné terapie s početnějšími rodinami.

SPOLUPRÁCE SVP S DALŠÍMI INSTITUCEMI

V tomto školním roce jsme ještě částečně pokračovali v prezentaci SVP. Snažili jsme se institucím, se kterými spolupracujeme nejčastěji, poskytnout informace o využívání služeb SVP během prvního roku existence. Proto jsme se v prvním pololetí iniciovali **2 schůzky s pracovníky OSPOD** Česká Lípa a Nový BOR. Vyladřovali jsme komunikaci a očekávání po roční existenci SVP.

Dále jsme se účastnily **4 setkání s výchovnými poradci** základních i středních škol, vždy na začátku školního pololetí. Cílem těchto setkání bylo vyladění spolupráce a komunikace mezi školami a SVP, informace o nových aktivitách a zpráva o využívání SVP klienty. Na žádost metodiků prevence ZŠ a SŠ jsme ve spolupráci s metodičkou prevence z PPP Česká Lípa společně zorganizovali **setkání metodiků (28. 3. 2017)** na téma Problémový třídní kolektiv.

Již v předchozím školním roce bylo SVP osloveno k účasti v **pracovní skupině komunitního plánování města Česká Lípa**, která je zaměřená na děti a mládež. Jejím cílem je vytipovávat především problémové děti a rodiny, hledat možnosti systematictější péče o tyto děti v rámci města Česká Lípa. V loňském roce jsme se zúčastnili 3 setkání této skupiny.

Probační a mediační služba v České Lípě vytvořila v květnu 2017 v rámci projektu „Na správnou cestu!“ **Tým pro mládež**, do kterého oslovila zástupce z různých organizací pracujících s dětmi a mládeží. SVP se stalo součástí tohoto týmu, který se setkává 4x ročně a řeší aktuální otázky, které se týkají se problémů dětí a mládeže v rámci bývalého okresu Česká Lípa. SVP je také součástí **mini týmu**, který se zaměřuje především na oblast školství a

vzdělávání pedagogů. Odborníci z různých školských institucí se schází cca 4x ročně a plánují konkrétní vzdělávací a informační akce pro pedagogické pracovníky, na jejichž realizaci se bude SVP také podílet.

SKUPINOVÉ AKTIVITY

1. RAKETA - Podpůrný skupinový program pro děti 1. stupeň ZŠ

Program je určený pro děti od 2. třídy ZŠ, které mají potíže ve vztazích se spolužáky nebo učiteli, pro děti neklidné, nesoustředěné, s tendencí k agresivnímu nebo naopak úzkostnému chování, pro děti se sníženým sebevědomím. Cílem tohoto programu je pokusit se porozumět obtížnému chování, pomoci k nastartování změny, podpořit sebedůvěru dětí. Na skupinová setkání navazujeme shrnujícím setkáním s dítětem a rodiči, zprávou pro učitele.

V tomto školním roce jsme realizovali **2 běhy** podpůrného vrstevnického programu, kterých se zúčastnilo **16 dětí**. O skupinové aktivity byl velký zájem jak ze strany rodičů tak pedagogů. Bohužel jsme kapacitně omezeni velikostí skupinové místnosti. Vrstevnická skupiny pro mladší děti se stala pevnou součástí naší nabídky pro klienty, v dalším školním roce se chystáme program zopakovat a stále doplňovat dle potřeb klientů.

2. ULITA - Podpůrný program pro žáky 2. stupně ZŠ

Nově jsme klientům nabídli skupinový program pro žáky druhého stupně základní školy. Cíle skupinových setkání i organizace programu jsou podobné jako u skupiny pro mladší děti. Rozdíl je v tématech a aktivitách, které jsou přizpůsobeny věku klientů. Prvního běhu se zúčastnilo **6 dětí**. Tuto aktivitu plánujeme zopakovat v dalším školním roce, neboť jí vnímáme jako důležité doplnění individuálních nebo rodinných konzultací. Děti v tomto věkovém období hodně využívají možnost sdílet své názory a zážitky s vrstevníky, zajímá je, jak podobné potíže ostatní řešili apod.

3. Job klub ÚP

31. 1. 2017 se v SVP uskutečnilo již **druhé jednorázové setkání pro dospívající** v rámci programu JOB Klub, jehož cílem je především motivovat mladistvé evidované na ÚP k návratu do školy. Setkání se zúčastnilo 7 dospívajících a pracovnice ÚP Česká Lípa. Snažili jsme se

představit služby SVP, součástí byla i krátká sebezpoznavací aktivita s cílem zmapovat motivace mladistvých k návratu do školy.

Aktivity pro pedagogy

Ve druhém pololetí školního roku jsme začali nabízet pedagogům možnost **návštěvy našeho pracovníka přímo ve třídě**. Nejprve proběhla konzultace s učitelem u nás v SVP, kde si vyjasníme, s jakým záměrem má být návštěva provedena, na co se má pracovník SVP zaměřit, co je třeba ve třídě změnit. Po té bylo možno jít do třídy, sledovat chování žáků, klima ve třídě apod. pak proběhla následná konzultace s učitelem, kdy nabízíme možnosti další práce s obtížemi ve třídě. Zatím proběhly 2 návštěvy ve třídě a 2 konzultace s učitelem.

Další možností spolupráce SVP s pedagogy je **konzultace klienta, jeho rodiny a pedagoga přímo u nás v SVP**. Tyto konzultace sami navrhujeme a realizujeme, pokud se obtíže, se kterými klient přichází, týkají především školního prostředí, jsou dlouhodobé a nedaří se je mírnit. Tuto možnost zatím využili 2 pedagogové.

PLÁNY DO BUDOUCNA

- Hlavní náplní SVP jsou a budou především poradenské a terapeutické konzultace. Chtěli bychom i nadále udržet **co nejkratší čekací dobu** pro nové klienty, zatím se i v nejvíce exponovaných měsících dařilo poskytnout termín první konzultace s odborníkem do 4 až 5 týdnů od podání žádosti. Rádi bychom tuto čekací dobu udrželi. Zároveň chceme kontinuálně **zvyšovat kvalitu poskytované péče**, k čemuž nám pomáhají pravidelné supervize a vzdělávání.
- Aktuální nabídka dalších aktivit se jeví být optimální vzhledem k počtu žádosti o vedení a kapacitě odborných pracovníků. Budeme pokračovat v zavedených skupinových aktivitách, zaměříme se na důkladnější propracování jednotlivých setkání skupin Raketa i Ulita. Chystáme další setkání účastníku JOB Klubu při ÚP. Nově přidáme **rodičovskou podpůrnou skupinu**, jejím cílem bude poskytnout informace, inspiraci a podněty k výchově dětí především s dg. ADHD.
- Naše zařízení navštěvuje hodně dětí a dospívajících v akutním stresu různého původu (konflikty v rodině, rozvodová situace, přetíženost dítěte apod.). Tyto obtíže se často projevují psychosomatickými problémy (nejčastěji bolesti břicha, hlavy, bušení srdce apod.). Chtěli bychom především pro tyto klienty postupně vytvořit nabídku relaxačních aktivit. V dalším roce plánujeme otevřít **relaxační skupinu pro děti mladšího školního věku**, kde bychom klienty učili základní dechové a relaxační cvičení. Náš předpoklad je, že děti získají nástroje, jak zvládat akutní stres. Zároveň by se mohlo alespoň částečně zmírnit jejich prožívání a vnímání stresu dlouhodobého.
- Pro pedagogy nabízíme možnost intenzivněji spolupracovat se SVP při vedení konkrétních klientů. Chceme dále nabízet a realizovat **setkání rodiny a pedagoga v našich prostorech**. Dále nabízíme možnost **náslechu našeho pracovníka ve třídě** s cílem podpořit učitele, nezávisle sledovat výrazně rušivého žáka nebo žáky a nabídnout podpůrné nápady a intervence.
- SVP se chce i nadále **zapojovat do aktivit města Česká Lípa**, ke kterým jsme byli přizváni – komunitní plánování. Chceme se účastnit pravidelných setkání Týmu pro mládež i Mini týmu pro oblast školství. Vnímáme to jako důležité propojování institucí, prostor pro informování o našich aktivitách, možnost získat informace o dalších institucích a především možnost ovlivnit péči o děti a mládež na Českolipsku.